

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA

CÓDIGO	
MATERIA	DRAMATURXIA
DISCIPLINA	DRAMATURXIA I
TITULACIÓN	Grao en Ensinanzas Artísticas Superiores en Arte Dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e dramaturxia
ITINERARIO	
CURSO	1º
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección escénica e dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Afonso Becerra
DOCENTES	<p>Nome e apelidos: Afonso Becerra</p> <p>Horario titorías:</p> <p>Despacho:</p> <p>Contacto: afonsobecerra@edu.xunta.gal</p>
DESCRIPCIÓN	Principios xerais de dramaturxia. Análise das diversas formas de espectáculo (incluído o espectáculo audiovisual). Coñecemento e análise das estruturas e xéneros dramáticos e audiovisuais. Construción, elaboración e análise de xéneros e argumentos, personaxes e situacións dramáticas. Análise e documentación para a adaptación de textos non dramáticos de cara á súa escenificación.
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	<p>Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐ Portugués ☒</p> <p>Pertence á sección bilingüe en portugués</p>

2. COMPETENCIAS

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.

T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE

ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Definir e aclarar que é dramaturxia e cales son os seus ámbitos específicos. As funcións do/a dramaturxista / dramaturgo/a.	T2. T17. X7. X8. ED5. ED6.
2. Deslindar e definir a terminoloxía fundamental dramatólóxica.	T13. X3. X8. ED5. ED6.
3. Coñecer os elementos principais que configuran a linguaxe escénica que determina as elaboracións e procesos dramaturxicos. Analizar as relacións entre dramaturxia, espectáculo e recepción.	T1. T4. X3. X7. ED1. ED5. ED6.
4. Coñecer os piares sobre os que se asenta o modelo dramático de base aristotélica.	T4. X3. X8. ED1. ED2. ED5. ED6.
5. Coñecer os parámetros fundamentais que configuran as dramaturxias posdramáticas.	T4. X3. X8. ED1. ED2. ED5. ED6.

6. Iniciarse no adestramento e o dominio dos modos básicos de composición dramaturxica do personaxe, desde a perspectiva textual e escénica.	T2. T3. T6. T7. T8. T13. X3. X5. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.
7. Iniciarse na análise e composición dunha trama de acción e das configuracións espazo-temporais.	T1. T2. T3. T6. T7. T8. X3. X5. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.
8. Iniciarse na análise dos mecanismos e elementos rítmicos na composición dramaturxica	T2. T6. T7. T8. T13. X3. X5. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.
9. Sistematizar un proceso de adaptación dramática a partir de materiais non dramáticos nin teatrais.	T1. T3. T6. T7. T8. T13. T17. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.
10. Iniciarse na análise dos parámetros básicos de composición das teatralidades posdramáticas.	T1. T2. T3. T7. T8. T13. X3. X5. X7. X8. EI2. EI3. EI5. EI6.

4. CONTIDOS

TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A dramaturxia. Definición, orixes e funcións.	1.1. Definición de dramaturxia, conceptos e disciplina. 1.2. Orixes e funcións da dramaturxia. 1.3. Exemplos históricos e contemporáneos.	½ h. ½ h. ½ h.
2. Dramaturga/o e dramaturxista.	2.1. Definición. 2.2. Funcións. 2.3. Exemplos históricos e contemporáneos.	½ h. ½ h. ½ h.
3. Dramaticidade, teatralidade e literariedade.	3.1. Concepto, definición e orixes. 3.2. Procedementos. 3.3. Exemplos dentro e fóra da dramaturxia.	½ h. ½ h. ½ h.
4. Aproximación a modelos e paradigmas de composición.	4.1. O modelo da forma dramática de base aristotélico-hegeliana. O concepto de <i>pièce bien faite</i> ou <i>pièce machine</i> . 4.2. Introducción ao concepto e ás modalidades <i>posdramáticas</i> . O concepto de peza paisaxe. O <i>drama rapsódico</i> . As dramaturxias <i>performativas</i> , de teatro-danza, teatro visual e de obxectos, etc. 4.3. Dramaturxia e convencións teatrais. As convencións xerais: a ficción. As convencións particulares: a época, o xénero e o estilo. As convencións singulares: innovación. 4.4. Análise dramaturxica das convencións teatrais. Producción e recepción.	½ h. ½ h. ½ h. ½ h.
5. A composición do personaxe.	5.1. Definición. 5.2. Funcións. 5.3. Nivel de complexidade na composición. <i>Actante. Actor. Rol. Identidade ficcional</i> . Tipoloxías, xéneros e estilos. 5.4. A identidade e a crise do personaxe.	½ h. ½ h. 4 h. ½ h.
6. A acción.	6.1. Definición. 6.2. Tipoloxías e concepcións. 6.3. Unidade e secuenciación. 6.4. Introducción á escrita dramática. A acción verbal e os modos de intercambio entre personaxes e a súa incidencia na acción global.	½ h. ½ h. ½ h. ½ h.
7. A <i>Historia</i> ou <i>fábula</i> e a <i>trama</i> .	7.1. Definición. 7.2. Procedementos de realización dunha <i>trama de acción</i> . 7.3. Tipoloxías e modelos. 7.4. Exemplos.	½ h. ½ h. ½ h. ½ h.

8. Análise e composición das configuracións espazo-temporais.	8.1. Definición. 8.2. Tipoloxías e niveis de significación. 8.3. Funcións.	½ h. ½ h. ½ h.
9. O ritmo na dramaturxia.	9.1. Definición. 9.2. Función. 9.3. Mecanismos básicos. Análise e composición.	½ h. ½ h. ½ h.
10. Proxecto de adaptación dramática dun texto non dramático segundo o modelo da <i>pièce bien faite</i> de base aristotélica.	10.1. Lectura, documentación e análise do texto non dramático. 10.2. Análise da trama de sucesos do texto non dramático (acción, espazo, tempo, ritmo). 10.3. Análise de personaxes do texto non dramático. 10.4. Proxecto da trama de sucesos da adaptación dramática (acción, espazo, tempo, ritmo). 10.5. Proxecto ou deseño dos personaxes da adaptación dramática.	½ h. 1 h. ½ ½ h. 1 h. 1 h.
11. Análise dos parámetros de composición e creación de mecanismos de coherencia nas dramaturxias colaborativas posdramáticas.	11.1. Análise de distintas pezas que forman parte do repertorio das teatralidades posdramáticas a nivel internacional. 11.2. Análise dos parámetros e condicións de composición nas dramaturxias posdramáticas. 11.3. Análise dos mecanismos de coherencia na composición de partituras de accións para espectáculos, a partir dos mecanismos rítmicos.	2 h. 2 h. 3 h.
TOTAL SESIÓN		30 de 2 h.

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias			
Exposición maxistral	6	10	16
Exposición práctico-teórica	11	20	31
Práctica individual	20	50	70
Práctica colectiva	10	10	20
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais	5		5
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas	4		4
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras			
Actividades de avaliación. Revisión			
TOTAL	%		
PORCENTAXE	%		

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Exposición introdutoria sobre a disciplina da dramaturxia.	(Temas 1 e 2) Definición dos termos básicos da disciplina. Explicación da etimoloxía, as orixes, as funcións e atribucións profesionais. Exposición dun percorrido histórico polos fitos da dramaturxia e o dramaturxismo, tanto no relativo ao exercicio profesional e artístico como a súa evolución teórica. Exposición das diferenzas e semellanzas entre as funcións do/a dramaturgo/a e do/a dramaturxista.
Exposición dos elementos e procedementos compositivos, así como as súas poéticas e finalidades artísticas, do modelo dramático da <i>pièce bien faite</i> de base aristotélica, fronte ao paradigma posdramático. Exercicios de análise e comparación.	(Temas 3 e 4) Estudo introdutorio das condicións básicas que caracterizan patróns e modelos compositivos sedimentados ao longo da historia das artes escénicas. A <i>Poética</i> de Aristóteles como manual ou receita de composición dramática. A lectura neoclásica do drama canónico, a <i>pièce bien faite</i> , <i>pièce machine</i> , fronte ás poéticas dramaturxicas desde as vangardas ata hoxe. A <i>pièce paysage</i> , as dramaturxias performativas, de teatro visual e de obxectos, de teatro-danza e teatro non textual, etc.
Exposición sobre a natureza da arte teatral e escénica, a composición dramática e a recepción. A análise dramaturxica do proceso de produción e recepción das convencións teatrais e os códigos espectaculares.	(Tema 4) Análise da natureza dos pactos convencionais e dos códigos espectaculares que conforman a linguaxe escénica e que determinan as composicións dramáticas. Estudo dos diferentes efectos que unha dramaturxia pode producir ou provocar na recepción.
Exposición teórico-práctica da análise e composición de personaxes, segundo o xénero e o estilo. Exercicios de análise e composición.	(Tema 5) Estudo dos diferentes niveis de caracterización do personaxe segundo o xénero e estilo. Análise práctica de exemplos extraídos da dramaturxia universal de diferentes épocas, xéneros e estilos.
Exposición e análise práctica da acción. A estrutura profunda da acción e o modelo actancial.	(Tema 6) Analizar as grandes liñas de acción e a súa estrutura profunda e actancial en dramaturxias coñecidas do repertorio universal.
Exposición e análise dos conceptos de <i>historia</i> ou <i>fábula</i> e <i>trama</i> . Procedementos de realización dunha <i>trama</i> dramática. Exercicios de análise e composición.	(Tema 7) Estudar os conceptos e procedementos arredor da <i>trama dramática</i> para poder aplicalos na análise e composición.
Exposición e análise dos conceptos e procedementos de configuración espazo-temporal. Exercicios de análise e composición.	(Tema 8) Estudar os conceptos e procedementos arredor das configuracións espazo-temporais para poder aplicalos na análise e composición.

Exposición e análise dos conceptos, procedementos e mecanismos rítmicos básicos que determinan o sentido nunha <i>trama de acción</i> e na composición dramática. Exercicios de análise rítmica e aplicabilidade á composición dramática.	(Tema 9) Estudar os conceptos, procedementos e mecanismos rítmicos básicos nunha <i>trama dramática</i> para poder aplicalos na análise e composición. Exercicios de análise rítmica e aplicabilidade á composición dramática.
Análise dos personaxes, <i>trama de acción</i> , configuracións espazo-temporais e mecanismos rítmicos nun relato.	(Tema 10) Práctica colectiva. Exercicio de análise dos personaxes, <i>trama de acción</i> , configuracións espazo-temporais e mecanismos rítmicos nun relato a adaptar.
Proxecto de adaptación dramática dun relato ou texto non dramático. Aplicar as condicións da forma dramática realista de base aristotélico-hegeliana.	(Tema 10) Exercicio de composición dunha nova <i>trama de acción</i> e das configuracións espazo-temporais e mecanismos rítmicos para realizar unha adaptación dramática realista do relato, a partir dos elementos analizados nos exercicios anteriores. Aplicar as condicións da forma dramática realista de base aristotélico-hegeliana.
Exercicio de elaboración dunha guía de traballo para a composición dramaturxica dentro do amplo espectro das teatralidades posdramáticas.	(Tema 11) Elaborar cadaquén a súa propia guía de traballo cos parámetros de composición nas dramaturxias posdramáticas. Elaborar un documento no que se contemple unha posible metodoloxía de traballo e unhas reflexións arredor dos mecanismos de coherencia na composición dunha dramaturxía posdramática. Hipótese e formulación dun proxecto destas características de cara á súa realización posterior.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Titoría presencial</i> : O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inquedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica</i> : O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8. 1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Seguimento diario	T1. T4. T6. T7. X7. ED3.	5%
Exercicios parciais de análise	T2. T3. T6. X8. ED6.	20%
Exercicios parciais de composición	T3. T6. T8. ED1. ED2.	25%

Exercicios globais de análise e composición.	T2. T3. T6. T8. T13. T17. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.	50%
--	---	-----

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exame. Exercicios globais de análise e composición que implican os mesmos procedementos que os exercicios realizados durante o curso.	T1. T2. T4. T8. T13. T17. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.	100%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exame. Exercicios globais de análise e composición que implican os mesmos procedementos que os exercicios realizados durante o curso.	T1. T2. T4. T8. T13. T17. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.	100%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

Aristóteles: (2007): *Poética*, A Coruña, Biblioteca-Arquivo Teatral Francisco Pillado Mayor da Universidade da Coruña.
 Berra de Becerreá, Afonso (2007): *Dramaturxia. Teoría e practica*, Vigo, Galaxia.
 Berra Arrojo, Afonso; Batlle, Carles, dir. *O Ritmo na dramaturxia : teoría e práctica*. [Barcelona]: Universitat Autònoma de Barcelona, 2016. 1 recurs electrònic (473 p.). ISBN 9788449061974. Tesi doctoral - Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Filologia Catalana, 2016: <https://ddd.uab.cat/record/165718>
 Berra de Becerreá, Afonso (2018): *Confío-te o meu corpo. A dramaturgia pós-dramática*, Santiago de Compostela, Através Editora.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Berra de Becerreá, Afonso (2005): *O ritmo na dramaturxia*, A Coruña, Biblioteca-Arquivo Francisco Pillado Mayor da Universidade da Coruña.
 Lehmann, Hans-Thies (2013): *El teatro posdramático*, Murcia, CENDEAC.
 Melendres, Jaume (2000): *La dirección de los actores. Diccionario mínimo*, Madrid, ADE.
 Pavis, Patrice (1998): *Diccionario del teatro. Dramaturgia, estética, semiología*, Barcelona, Paidós.
 Sarrazac, Jean-Pierre (1999): *L'Avenir du drame*, Paris, Circé.
 Szondi, Peter (2011): *Teoría del drama moderno (1880-1950). Tentativa sobre lo trágico*, Madrid, Dykinson.

10. OBSERVACIONES / RECOMENDACIONES

Xa que **as linguas nas que se desenvolverán maioritariamente todas as actividades da materia serán a lingua galega e a lingua portuguesa**, o alumnado con dificultades nas mesmas deberá recorrer ás titorías para que o docente lle indique as pautas a seguir de cara ao axeitado aproveitamento do curso.

Esta disciplina está incluída na sección bilingüe en lingua portuguesa da ESADg, autorizada pola Orde do 24 de agosto de 2023 da Consellería de Cultura, Educación, Formación profesional e Universidades. Ao final do curso académico, o alumnado que obteña cualificación positiva nesta disciplina recibirá unha credencial oficial expedida polo centro conforme participou nunha sección bilingüe, que deberá quedar reflectida no seu expediente académico.